

סמך-קב"ה על כלל ישראל שיקיימו תו"מ עד שלקח הנחלה משבט לוי, ואין זה רק על יחידים חסידים שבדור אלא על כל ישראל ממש, והוא משום שאהבת המצוות היא גדול מאוד לדורות הראשונים והשתדלו בכל עוז ובכל ממונם להתחייב במצוות.

וזוהו גראה בטעם שתקנו לברך שיכנס לתורה ולמע"ט, שלכאורה ב"לתורה" כלול גם מע"ט, דעל מנת שלא לקיים נוח לו שגהפכה שלייתו על פניו, ובלא תורה אין ע"ה חסיד ולמה אמר תרווייהו. אלא שהוא ברכה לאהבת המצוות שיעשה מע"ט אף אלו שיכול ליפטר בדין כגון בתרומות ומעשרות, ובציצית ללבוש רק בגדים שפטורים מציצית וכדומה, שע"ז צריך ברכה מיוחדת שיכנס למע"ט מצד אהבת מצוות.

ש"ב. פרש"י ראויה היתה פרשה זו ליאמר ע"י משה וכו' אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן. תמוה בשלמא בבנות צלפחד [להלן כו ה] השמיענו גדולתו, אבל הכא שלא פירש הקרא שמוותיהן לא ידוע לנו מזה כלום מי הם הגדולים, וא"כ לאיזה צורך כתבה תורה זה. וצריך לומר שהוא ללמד מזה גודל המבקש לעשות מצוה באהבה ראוי שתנתן המצוה על ידו, דהא כיון שלא נצטוו לא היה להם משום מה לחשוש ומה איכפת להו מה שלא מקיימין כיון שלא נצטוו, אלא הוא משום שרצו לקיים המצוה מצד אהבה וחביבות מצות ה'. ולכן לא נזכרו שמוותיהן שאז היה מקום לומר שמפני גדלותן זכו שתאמר על ידן וכדאמרינן בבנות צלפחד שנתפרשו שמוותיהן, אבל כיון שלא נתפרשו ולא ידוע לנו גדלותן חזינן שרק מצד רצונם לקיים המצוה זכו. ומזה יש לנו ללמד איך צריך לקיים מצות ה' באהבה ושמחה, כי אף שאין שייך שתינתן על ידו, שכבר ניתנה כל התורה ע"י משה, מ"מ השכר הגדול שראויה שתנתן על ידו הרי ראוי ליתן להם, ומשום כן יזכו שתינתן להם הבנת כל התורה.

לעבודת המקדש ולהורות המשפטים יש לכל אחד חלק בעבודתם, ולכן הם חביבים, עיין בספורנו.

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו [ט ז]. תמוה מאוד מה שכתב רש"י שהטמאים אמרו שיקריבו עליהם בכהנים טהורים ויאכלו טהורים, הא א"א זה דנקרב לטמאין פסול [פסחים סא א], ואף אם נימא שהיתה כוונתם לצרף עם טהורין ויהיה לטהורים ולטמאים, שכשר הקרבן, לא ירויחו כלום כי לא יוצאין הטמאים בזה. וצ"ל דבר חדש דאף שאין יוצאין מ"מ מצד אהבת המצוות הוא שצריך להשתתף עכ"פ — אף שלא יצא — אם א"א לו לקיים ממש, וכעין הא שעשה משה שהפריש שלש ערים אף שלא קיים את המצוה. אך ראייה משם ליכא משום דהתם עכ"פ נשאר מעשיו קיים, ואף שאפשר שהיו רשאים ישראל לשנות ולהפריש ערים אחרות מאחר שלא קלטו עדיין, מ"מ ידע שלא ישנו, אבל הכא חזינן שאף שלא יצאו כלום ידי חובתן אף למקצת, מ"מ יש לו להשתדל להיות קשור עם המצוה במה שאפשר. וכן בזכות האהבה דיהושע לתורה הבטיח לו השי"ת לא ימוש סה"ת הזה מפיד [יהושע א ח], היינו שנתברך שיוכל לעשות כאהבתו בלא מניעות ועיכובים מצד ענינים גשמיים, כהברכות דאם בחקותי שהוא לדברים גשמיים, שפי' הרמב"ם בהקדמתו למשניות שהוא שלא יהיה לו מניעות לעבודת השי"ת וללמד התורה.

ומזה יש למילף לאחד שקשה לו לקיים איזה מצוה שמצד האהבה למצוה יראה לעסוק בה לכה"פ במה שאפשר, כגון שאסור לו לאכול כזית מרור יטעום מעט, וכן בכל מצוה, כגון מי שאסור לו לישב בסוכה יראה עכ"פ לעשות סוכה. וחזינן כמה היתה גדולה אהבת המצוות לישראל, שהשי"ת נתן מצות תרומות ומעשרות באופן שיוכלו שלא להפריש לעולם בלא איסור כגון להכניס דרך גגות [כברכות לה ב], ומ"מ